

מדינת ישראל
משרד הביטחון

נספח הגנת הסביבה לעבודות ספק משרד הביטחון המהווה חלק בלתי נפרד מתיק ספק

אין נספח זה בא לגרוע מהנדרש על פי כל דין.
באופן כללי, הספק יפעל עפ"י חוק למניעת מפגעים, תשכ"א-1961.

1. איכות אוויר וריח

1.1 חוקים ותקנות

הספק יפעל עפ"י תקנות למניעת מפגעים (איכות אוויר) התשנ"ב – 1992, תקנות אוויר נקי (ערכי איכות אוויר) (הוראת שעה), התשע"א – 2011 למניעת והפחתת מטרדי אבק וריח, ופליטות מזהמי אוויר רעילים לרבות חומרים אורגניים נדיפים.

1.2 העלאת אבק

1. הספק ינקוט בצעדים ובאמצעים טכניים, המונעים או מפחיתים העלאת אבק.
2. תוגבל מהירות הנסיעה של כלי רכב וציווד הנדסי בדרכי עפר ודרכי הנסיעה תורטבנה באופן שוטף.
3. חומרים המעלים אבק יאוחסנו במבנים ובמתקנים סגורים או יכוסו באמצעים טכניים כגון, יריעות אטומות. מערומי חומר מעלה אבק, שאינם מכוסים מסיבות טכניות תפעוליות, ימוצקו בחומר מיצוק למניעת העלאת אבק או יורטבו באופן שוטף.
4. תינתן עדיפות לשינוע ופריקת חומר מעלה אבק באמצעים סגורים ככל הניתן, כגון, מסועים וחלזונות סגורים, על פני אמצעים פתוחים ולא רציפים כגון, שופלים.
5. היה ומתבצעת פריקת חומר מעלה אבק באמצעות שופלים היא תיעשה מגובה נמוך ככל האפשר.

מדינת ישראל משרד הביטחון

1.3 מזהמי אויר, לרבות חומרים (אורגניים ואנאורגניים) נדיפים רעילים

1. אחסון, שינוע ופריקת חומרים נדיפים רעילים, לרבות פסולת שמכילה חומרים נדיפים רעילים, יבוצעו תוך נקיטת אמצעים למניעת או הפחתת פליטות מזהמים לאויר.
2. בהפעלת תחנת תדלוק יעשה שימוש באמצעים למניעת פליטות של אדי דלק, לרבות התקנת מערכות למישוב אדי דלק.
3. שימוש באנרגיה, שמקורה אינו חשמל, גז או אנרגיה מתחדשת כגון, למתקנים השורפים דלק לרבות, דיזל גנרטור, דוודי קיטור ותנורים השורפים דלק, יותר בכפוף לאישור משרד הביטחון והמשרד להגנת הסביבה.
4. ספק המבצע פעילות, המהווה פוטנציאל לפליטות חלקיקים ואירוסולים לאויר, לרבות, עיבוד עץ ומתכת, ינקוט באמצעים למניעת או הפחתת הפליטות לאויר.

1.4 מטרדי ריח

1. הספק ינקוט באמצעים למניעת או הפחתת ריח מפעילות של אחסון, שינוע וטיפול בפסולת אורגנית, מייצור קומפוסט, מטיפול, שאיבה או הובלה של שפכים סניטריים או תעשייתיים נדיפים, מאחסון, שינוע ופריקת חומרים נדיפים, המהווים פוטנציאל לגרימת מטרדי ריח.
2. בהפעלת מתקני בישול, לרבות מטבחים, יותקנו מסננים, מנדפים ופירים לטיפול במטרדי ריח.

2. רעש

2.1 חוקים ותקנות

הספק יפעל למניעה והפחתת רעש בשימושים רגישים, עפ"י תקנות למניעת מפגעים (רעש בלתי סביר) התש"ו-1990, תקנות למניעת מפגעים (מניעת רעש), התשנ"ג-1992 ותקנות למניעת מפגעים (מניעת רעש), (תיקון), התשע"א-2011.

ספק, המבצע עבודות שיפוצים ותשתית, פיתוח ובניה או הריסה, יפעל עפ"י תקנות למניעת מפגעים (רעש בלתי סביר מצויד בניה), התשל"ט – 1979.

2.2 הוראות כלליות

מדינת ישראל משרד הביטחון

החוקים והתקנות חלים על כל מקור רעש, שיגרום ספק, לרבות רעש מהפעלת מערכות הנדסיות מרעישות כגון, מערכות אוורור ומיזוג אוויר, רעש מנסיעה, פריקה וטעינה של חומרים, שפכים ופסולות ע"י כלי תחבורה, רעש מהפעלת אירוע (כולל אירוע ספורט) הגורם למוסיקה רועשת, המולת אנשים, או תנועת כלי רכב, הפעלת חניונים, הפעלת בתי מלאכה, ועוד.

2.3 אמצעים להפחתת רעש

1. הספק יעשה שימוש באמצעים טכנולוגיים, למיגון אקוסטי לצורך הפחתה/איטום/בידוד הרעש במקור פליטת הרעש, כגון, מתרסים אקוסטיים (קירות, סוללות וכדומה), וכן באמצעים להגבלת עוצמתן של מערכות הגברה, הגורמות לרעש.
2. הספק יסדיר הסדרי תפעול של מקור פליטת הרעש, שיכללו מגבלות על שעות פעילות מקור הרעש, הגבלות מהירות והיקף תנועה של כלי רכב וכו'.
3. מיקום פעילות מרעישה ומתקנים ניידים וניחים רועשים יבחר באופן, אשר מפחית את השפעתם על שימושים רגישים לרעש ותוך שמירה על אזורי חיץ בין השימוש הרועש ובין השימושים הרגישים לרעש.
4. במידה ויידרש, הספק יבצע מיגון ובידוד אקוסטי של המבנים הרגישים, קולטי הרעש.

3. מים ושפכים

3.1 מערכות איסוף, טיפול וסילוק שפכים

1. הספק יפנה שפכים לפי סוגיהם במערכות איסוף נפרדות: שפכים סניטריים, שפכים תעשייתיים, תשטיפים ונגר עילי מזוהם ותמלחות.
2. הספק יאסוף ויפנה שפכים תעשייתיים ומי נגר מזוהמים מאתר העבודה אל מתקני קדם טיפול בשפכים, הנמצאים באתר, ומהם אל מערכת הביוב הציבורית, בכפוף לכללי תאגידי המים והביוב (שפכי מפעלים המוזרמים למערכת הביוב), התשע"ד-2014, או למאגר קולחים המיועדים להשקיה, בכפוף לתקנות בריאות העם (תקני איכות מי קולחין וכללים לטיהור שפכים) (התש"ע-2010).
3. מערכת איסוף לשפכים, המכילים דלקים ושמן, תחובר למפריד שמן או דלק תקני, שיותקן ויופעל בהתאם לאמור בתקנות המים (מניעת זיהום מים) (תחנות דלק), התשנ"ז - 1997.

מדינת ישראל משרד הביטחון

4. זרמי שפכים, המכילים מלחים (למעט רכוז RO), יופרדו בכל עת מזרמי השפכים, המוזרמים למערכת הביוב הציבורית, יטופלו בנפרד ולא יוזרמו למערכת הביוב הציבורית.
5. תמלחות יאספו במכלים ייעודיים ויפוננו לפי האמור בתקנות המים (מניעת זיהום מים) (איסור הזרמת תמלחת למקורות מים), התשנ"ח-1998.
6. הספק לא ימהל במים או בשפכים, את השפכים התעשייתיים, התשטיפים, נגר עילי מזוהם והתמלחות לפני ו/או אחרי טיפול (אם קיים), ולא יגדיל את צריכת המים על מנת להקטין את ריכוזי המזהמים בשפכים.
7. הספק יהיה אחראי על הובלת השפכים או הקולחים במכליות ייעודיות למטרה זו בלבד אל יעדי סילוק מורשים על פי כל דין, יצייד את הנהג המוביל בהעתק של תעודת משלוח, אשר תוכן על פי נספח א', הכולל בין היתר, פרטים על מקור, סוג וכמות השפכים/קולחים, יעד פינוי, תאריך ביצוע ההובלה, ויודא שהמכלית תרוקן במלואה ביעד הפינוי.
- הספק ישמור העתקים של תעודות משלוח השפכים ותעודות קבלה חתומות על ידי יעד הפינוי למשך שלוש שנים לפחות ויציגם או ימסרם למשרד הביטחון על פי דרישה.

ספק המפעיל תחנת תדלוק

8. התחנה תעמוד בדרישות תקנות המים (מניעת זיהום מים) (תחנות דלק), התשנ"ז-1997.
 9. תעלות הניקוז לתשטיפים ומי נגר ינקזו את כל שטח התחנה לרבות גגות ומרזבים, יכוסו בשכבות ויובילו אל מפריד דלק.
 10. משטחי התפעול יהיו אטימים ועמידים בפני פחממני דלק, לרבות החיבורים בין אבני השפה, תפרי ההתפשטות ואיי משאבות הדלק.
 11. תותקן שוחה במוצא מפריד הדלק, לפני ההתחברות למערכת הביוב הציבורית.
- ספק המפעיל מתקן לרחיצת רכב ו/או לשטיפת משטחים מרוצפים במים
12. הספק יפעיל מערכת, לשם מחזור מי שטיפת רכבים וניקוי משטחים מרוצפים ויפעל לפי הנדרש בתקנות המים (כללים לרחיצת רכב ולשטיפת משטחים מרוצפים במים), התשס"א – 2001.

3.2 ניקוז מי נגר עילי

1. הספק יפעל עפ"י חוק הניקוז והגנה מפני שטפונות, התשי"ח-1957.

מדינת ישראל משרד הביטחון

2. מי נגר נקיים ינוקזו תמיד בנפרד מתשטיפים ויוזרמו אל מערכת הניקוז הציבורית באתר העבודה, באופן שאינו גורם להצפת מערכת הניקוז.

3.3 מניעת זיהום נחלים ומי ים

ספק המבקש להזרים או להטיל פסולת נוזלית (שפכים), אל נחל או ים יהיה חייב לקבל היתר מהוועדה למתן היתרים להזרמה לים במשרד להגנת הסביבה, עפ"י דרישות החוק למניעת זיהום הים (הטלת פסולת) התשמ"ג-1983 ותקנותיו והחוק למניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988 ותקנותיו. עותק של ההיתר יועבר לנציג במשרד הביטחון.

3.4 השבה ומחזור מים

הספק יבצע רישום ומעקב אחר צריכת המים שלו לכל משך הפעילות באתר העבודה. הספק יבחן אפשרויות לצמצום זרמי שפכים וטיפול בהם, לשם השבתם לשימוש חוזר, לצרכי תפעול באתר העבודה או, באישור משרד הבריאות, להשקיה באתר העבודה או מחוצה לו, לפי כללי בריאות העם (טיהור מי שופכין המיועדים להשקיה), התשמ"א-1981. או לשימושים אחרים באתר, כגון הדחת אסלות וכיבוי אש.

4. קרקע ומי תהום

4.1 אחסון ושינוע חומרים

1. מכלי אחסון עיליים וכלי אחסון של כימיקלים, חומרים מסוכנים, דלקים, שמנים או חומר אחר המזהם קרקע, יהיו תמיד בעלי דופן כפולה או מוצבים במאצרה.
2. המאצרה תעמוד בדרישות הבאות: אטומה לחלחול של חומר המאוחסן בה, קיבולתה לפחות 110% מנפח המכל המאוחסן בה, פתח הניקוז שלה סגור בכל עת, למעט לשם ריקון יזום, פתח מילוי המכל מותקן בתחומה, קירותיה הם בעלי חוזק מכני מספק, בכדי להכיל את תכולת המכל הגדול ביותר המאוחסן בה, ריקה, נקייה ותקינה.
3. ריקון מאצרה: שפך של החומר, המאוחסן במאצרה, ישאב ויאסף במכלים אטומים לחומר האגור בהם. השפך יועבר בהתאם לתכונותיו הכימיות ליעד מתאים, המאושר על פי כל דין. מי גשם, שהצטברו במאצרה, יבדקו טרם פינויים לקביעת יעד סילוק מתאים, המאושר על פי כל דין.

מדינת ישראל משרד הביטחון

4. במכלים תת קרקעיים, ללא מיכול משני, או אשר המיכול המשני שלהם לא הוכח כאטום, יותקנו ויופעלו בכל עת, שני פיאזומטרים, לפחות, משני צדדי המיכל או המכלים.
5. פיאזומטרים יותקנו בהתאם לתקנה 8(ג) בתקנות המים (מניעת זיהום מים) (תחנות דלק) התשנ"ז – 1997, על פי מפרט המשרד להגנת הסביבה להתקנת פיאזומטרים, המופיע באתר האינטרנט של המשרד.
6. בכל המכלים יותקן ויופעל מד מפלס ויותקנו אמצעים למניעת מילוי יתר ואמצעי לאיסוף שפיכות בעת מילוי המכלים, שלעניין דלקים, יהיו מאושרים על ידי ארגון ה-UL (Underwriters Laboratories) בכל המכלים.
7. אזורי הפעילות והאחסון באתר העבודה, בהם קיימת אפשרות לזליגה או שפך של כימיקלים, חומרים מסוכנים, דלקים, שמנים או חומר אחר המזהם קרקע, יהיו אטומים לחומרים, העלולים להיות מאוחסנים בהם ובנויים כמאצרה, עם ניקוז עצמאי לאיסוף תשטיפים, באופן שימנע יציאה לא מבוקרת של דליפות אל מחוצה להם.
8. אזורי פריקה וטעינה של חומ"ס יהיו בנויים ומתוחזקים באופן, שאינו מאפשר חלחול, זליגה או שפך של חומר מהם.
9. הזרמה, עיבוד, אחסנה או טיפול בחומרים ומוצרים יבוצעו רק באמצעות ציוד אטום מפני דליפות לא מבוקרות ובמתקנים הסגורים, באופן המונע דליפות לא מבוקרות.
10. שינוע נוזלים בצנרת: צנרת ואביזרי הצנרת, המוזרימים כימיקלים, שפכים או קולחים יהיו מחומר קשיח, העמיד לחומר המוזרם בהם, קבועים וגלויים, באופן המאפשר בדיקה ותחזוקה.
11. סימון ושילוט: מתקנים, מכלים וכלי קיבול יסומנו וישולטו ע"י הספק, באופן ברור שיאפשר את זיהויים או תוכנם.

4.2 טיפול בשפך

1. הספק יחזיק בשטח אתר העבודה במקום נגיש, מסומן ומוכן לשימוש בכל עת, ציוד ספיגה ושאיבה, המתאימים לטיפול במקרה של שפך של חומר מזהם קרקע ומיכל לאיסוף חומר ספיגה שהזדהם.
2. אירע במהלך פעילותו של הספק שחרור של חומר מזהם לקרקע, בין אם כתוצאה מתקלה, לרבות כתוצאה מדליפה, שפך, שאיבה, פליטה, ריקון, הזרמה, החדרה, המטרה, הזרקה, פריצה, השלכה, חלחול, קריסה של מכל או מתקן ופריצה ובין אם כתוצאה מסיבה שאינה בשליטתו, (בתנאים אלה – אירוע), יבצע הספק פעולות

מדינת ישראל משרד הביטחון

מידיעות לטיפול באירוע ולהשבת המצב לקדמותו, כמפורט להלן, ככל שפעולות אלו הן ביכולתנו ובשליטתנו:

א. הפסקת הפעילות הגורמת לזיהום או עצירת התפשטות החומר המזהם ממקור הזיהום;

ב. איסוף או שאיבה של החומר המזהם שדלף, נשפך, או סולק לקרקע, או נקווה על הקרקע, לרבות כל הקרקע שבאה במגע עם החומר המזהם;

3. הספק יתעד וישמור תיעוד של אירועי שפך העלול לגרום לזיהום קרקע ומי-תהום וכן של כל תחקיר ופעולות שננקטו בעקבות אירוע כאמור.

4.3 דישון קרקע

1. מתקני ריסוס ודישון ימוקמו על גבי משטח בטון, שיהיה מצויד בכל האמצעים למניעת חדירה של חומרים רעילים למערכת מי השתייה, על פי הנחיות משרד הבריאות.
2. תינתן עדיפות לשימוש בחומרי דישון טבעיים על פני חומרי דישון סינטטיים.

5. חומ"ס

5.1 חוקים ותקנות

ספק, העוסק בחומר מסוכן, אשר פעילותו וסוג החומר שבשימושו מוגדרים בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993, יפעל עפ"י חוק זה, יהיה חייב בהחזקת היתר רעלים ויפעל על פיו.

5.2 אחסון חומ"ס

1. הספק ישמור על מרחקי הפרדה בין מקורות חומ"ס נייחים לבין רצפטורים רגישים עפ"י חוזר מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה – מדיניות מרחקי הפרדה במקורות סיכון נייחים, 12 למארס 2014, על עדכוניו מעת לעת, המופיע באתר המשרד להגנת הסביבה בפרק חומרים מסוכנים.
2. אחסון חומ"ס יעשה בהתאם להוראות כיבוי האש.
3. הספק יפריד בכל עת בין חומרים מסוכנים העלולים להגיב ביניהם, לרבות פסולת חומר מסוכן, בהתאם לקבוצות הסיכון, קוד החירום וגיליונות הבטיחות. כאשר חומרים מאותה קבוצת סיכון עלולים להגיב ביניהם באופן המהווה סכנה לסביבה

מדינת ישראל משרד הביטחון

- לרבות התלקחות, התנדפות גז ואדים, יש לאחסנם בנפרד, כך שימנע כל מגע בין החומרים המאוחסנים עצמם ובין שפך אפשרי של חומרים אלה.
4. חומר מסוכן נוזלי או פסולת חומר מסוכן נוזלית לא יאוחסנו מעל חומר מסוכן או פסולת חומר מסוכן אבקתיים או מוצקים.
5. חומ"ס יאוחסנו בסמוך, במשטח אחד או מאצרה אחת, רק אם לא תיתכן כל ריאקציה בין החומרים המאוחסנים בסמוך ואופן הטיפול במקרה של אירוע הוא זהה לגבי כל החומרים המאוחסנים.
6. אזורי אחסון לחומרים מסוכנים יענו על הדרישות הקיימות לאחסון בהיתר הרעלים ובגיליונות הבטיחות בנושא זה.
7. אזורי אחסון לפריטי חומ"ס שידועים כרגישים לחום, אור או מגיבים עם מים או לחות יהיו מקורים ותחת כיסוי מוגן מפני מים, חום ואור שמש ישיר.
8. חביות וקוביות יאוחסנו תחת סככה או במבנה, המצויד באמצעים לאוורור נאות, כשהם סגורים היטב. פקקים ושסתומים יהיו יציבים ומאובטחים במקומם. אין לאחסן חביות בגובה שמעל שתי (2) קומות, ויותר מארבע (4) חביות למשטח. חביות ואריזות יאוחסנו כך שניתן יהיה לראות את התיוג שעליהן בכל עת.
9. הספק יחזיק בכל עת ברשומות כתובות עדכניות לכל כלי קיבול החומ"ס, עם הפרטים הבאים: שם/ מספר מזהה ייחודי, קיבולת/ נפח, מבנה, צורת הכלי והחומר ממנו עשוי, לוחות זמנים לתחזוקה, דוחות ותוצאות בדיקה, אביזרים (לרבות מחברים ואטמים וכו').
10. השימוש בכלי קיבול חומ"ס יעשה רק בהתאם לייעודם, להוראות היצרן ולמשך הזמן בו ניתן להשתמש בהם.

5.3 סימון ושילוט חומ"ס

כל אריזה או מכל או עמדת אחסון של חומר מסוכן, פסולת חומר מסוכן וכל המתקנים בהם עוסקים בחומר מסוכן יהיו משולטים בכל עת בשילוט, שיכיל את הפרטים הבאים: השם הכימי של החומר המאוחסן באותיות עבריות או לועזיות, מס' או"ס, קבוצת סיכון, ציון הסיכון וקוד חירום.

5.4 הובלת חומ"ס

ספק, המשנע חומר מסוכן ממקום אחד למשנהו בכבישי המדינה, חייב לעשות זאת באמצעות מוביל מורשה לשינוע חומ"ס ובאמצעות שילוט מתאים.

מדינת ישראל
משרד הביטחון

5.5 אירוע חומ"ס

בכל מקרה של אירוע חומרים מסוכנים, ידווח הספק באופן מידי ולא יאוחר מ- 15 דקות לאחר גילוי האירוע, למוקד הסביבה של המשרד להגנת הסביבה בטלפון: 08-9253321 או *6911. (במכשירים ללא כוכבית פעילה: 03-6911-1222) ולמערכת הגנת הסביבה בטל' 03-6975133, 03-6934673 הגורם המוסמך במשרד הביטחון.

5.6 שמנים מינרלים/הידראולים

1. אחסון, שימוש וטיפול בשמן משומש ובמסנני שמן משומש יבוצע עפ"י תקנות למניעת מפגעים (שמן משומש), תשנ"ג – 1993 .
2. מי עיבוי ממדחסי אוויר, המכילים שמנים, יאספו ויפוננו לטיפול, או לחלופין, יותקנו אמצעים למניעת פליטת שמן מהמדחסים.

5.7 עבודות אסבסט

1. ספק, המבצע עבודה באסבסט, הרכבה או פירוק לוחות אסבסט או פינוי למטמנה, יהיה מוסמך לעבודות אסבסט או יפעל תחת פיקוח מפקח מורשה צמוד, שקיבל הסמכה לפקח על עבודות מסוג זה מה "ועדה הטכנית לאבק מזיק" של משרד העבודה והמשרד להגנת הסביבה .
2. העבודה תבוצע בתיאום מלא עם משרד הביטחון ועפ"י חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א- 2011 והנחיות העבודה, המפורטות בתקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות הציבור והעובדים באבק מזיק), התשמ"ד- 1984, ובכלל זה, שילוט, הגנת עובדים, פירוק ואיסוף פסולת אסבסט, פינוי הפסולת והובלתה, הטמנת הפסולת באתר מורשה, בדיקות סביבתיות ועוד.
3. הספק ינהל יומן רישום של עבודה באסבסט וישמור דו"חות מסכמים שלה למשך תקופה של 3 שנים לפחות.
4. הספק ידווח באופן מידי במקרה של שריפה של אסבסט או מבנה המכיל אסבסט למוקד הסביבה של המשרד להגנת הסביבה, בטלפון: 08 - 9253321 או *6911 ויפעל בהתאם להנחיות המשרד.

מדינת ישראל משרד הביטחון

5.8 חומרים הפוגעים בשכבת האוזון

ספק העושה שימוש בגזים, המוכרים כפוגעים או עלולים לגרום לפגיעה בשכבת האוזון, כגון גזים המשמשים למערכות קירור ומיזוג ומערכות כיבוי אש, בתפעול שוטף או בעת תחזוקה, פרוק ו/או העברה, חייב לדווח על עיסוקו לגורם המוסמך במשרד הביטחון ולפעול עפ"י הנחייתו ובהתאם לתקנות החומרים המסוכנים (יישום פרוטוקול מונטריאול בעניין חומרים הפוגעים בשכבת האוזון), התשס"ד – 2004.

5.9 היערכות לאירועי חירום

1. הספק יכין ויציג בפני משרד הביטחון תכנית היערכות למצבי חירום, כגון, שריפה, פיצוץ, דליפת שמנים ו/או גז ו/או חומ"ס, אירוע סיסמי וגיאולוגי, זיהום סביבתי או כל אירוע בטיחותי או סביבתי אחר. קבלת אישור לביצוע העבודה ע"י הספק תהיה מותנית באישור תכנית ההיערכות לחירום.
2. הספק יחזיק בכל עת ציוד מיגון אישי לרבות, כפפות, מגפים, משקפי מגן ואמצעים לטיפול באירוע חומרים מסוכנים, לרבות, פנס וחומרי ספיגה, אשר מתאימים לחומרים שבשימוש באתר העבודה, בכמות מספקת ובאופן שיהיה זמין לכל עובדיו.
3. הספק יחזיק אמצעי איגום, שאיבה, ספיחה ואיסוף למקרה של קריסת תשתיות.

6. פסולת

6.1 חוקים ותקנות

הספק יפעל עפ"י חוק איסוף ופינוי פסולת למחזור, התשנ"ג-1993, חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1999, חוק שמירת הנקיון, התשנ"ז-2007, חוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984, תקנות בריאות העם (מניעת מפגעים) (פינוי יריעות פלסטיק), התשנ"ג-1993.

6.2 מערך הטיפול בפסולת

1. הספק יטפל בסוגי הפסולת, הנובעות מפעילותו עפ"י היררכיית הטיפול בפסולות, המפורטת בדירקטיבת הפסולת האירופית Directive 2008/98/EC, לפי סדר העדיפות הבא: הפחתה במקור, שימוש חוזר, מחזור, שימוש אחר, לרבות ניצול אנרגטי (מחויב באישור משרד הביטחון והמשרד להגנת הסביבה), הטמנה.

מדינת ישראל משרד הביטחון

2. הספק יבצע זיהוי והפרדה באיסוף וטיפול של זרמי פסולת הנוצרים באתר העבודה, ככל הנדרש לשם טיוב הטיפול בהם ומיצוי אפשרויות של השבה ושל מיחזור, באתר ואצל גורמים מחוץ לאתר.
3. הספק יגדיר ויקצה שטחים ייעודיים, עליהם יציב אמצעי אצירה לפסולת, המתאימים למיון לסוגים ולהפרדה במקור לזרמי הפסולת הבאים: פריק ביולוגית (פסולת אורגנית, פסולת חקלאית וגזם), קרטון וניר, פלסטיק, זכוכית, מוצרי אלקטרוניקה, פסולת בנין (כולל עודפי עפר), מכלי משקה החייבים בפיקדון, פסולת מסוכנת (תעשייתית – כולל אריזות שהכילו חומרים מסוכנים/רפואית/רעילה/אסבסט) ופסולת עירונית מעורבת (שירותית), שאינה מכילה את הפסולת האחרות המפורטות לעיל.
4. חל איסור לשרוף פסולת.

6.3 טיפול והובלת פסולת בניין ועודפי עפר

1. הספק ינצל באופן מרבי עודפי עפר לשימושים שונים, כגון, מילוי, שימוש לאגרגט ומצעים וכחלופה אחרונה יאסוף עודפי עפר, שלא ניתנים לשימוש חוזר ויסלקם, באופן שאינו גורם למפגעים סביבתיים, אל אתר מורשה.
2. פסולת בנין, שנוצרה כתוצאה מעבודות פירוק והריסה תסולק ע"י הספק, באופן שאינו גורם למטרדים סביבתיים או תברואיים, אל אתר מורשה. הספק יקבל ויציג בפני נציג משרד הביטחון אישורי קבלת הפסולת מהאתר המורשה.
3. פסולת של אסבסט שנוצרה כתוצאה מעבודות פירוק והריסה – ראה סעיף 5.7

6.4 טיפול והובלת פסולת מסוכנת

1. הספק לא יורשה לטפל בפסולת מסוכנת, אלא באישור משרד הביטחון והמשרד להגנת הסביבה.
2. פסולת חומרים מסוכנים תאוחסן בעמדה ייעודית עד מועד פינוייה. משך האחסון לא יעלה על שישה חודשים ממועד היווצרות הפסולת.
3. פינוי הפסולת יבוצע באמצעות מוביל פסולת חומר מסוכן מורשה, על פי תקנות שירותי הובלה, התשס"א – 2001 ובכפוף להוראות תקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"א – 1991 אל אתר מורשה לטיפול וסילוק פסולת מסוכנת.
4. הספק ישמור ויציג לפי דרישת משרד הביטחון קבלות על קבלת הפסולת המסוכנת באתר המורשה.

מדינת ישראל
משרד הביטחון

6.5 טיפול בפסולת אלקטרונית

הספק יפעל עפ"י חוק הפסולת האלקטרונית והדירקטיבה האירופית EC/2002/96 ,
יאסוף פסולת אלקטרונית ויעבירה ליצרנים וליבואנים.

7. קרינה

7.1 מניעת קרינה ממערכות חשמל

1. הספק יפעל בהתאם לחוק הקרינה הבלתי מייננת, התש"ו-2006 ולתקנות הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ט-2009 .
2. הספק יתכנן ויפרוס קוי ומתקני חשמל באופן שאינו עובר את סף החשיפה לשדה המגנטי , המומלץ ע"י המשרד להגנת הסביבה ובתיאום עם משרד הבריאות.
3. התקנת תחנת מיתוג או השנאה, קווי מתח על ועליון (161 ו- 400 מגהוואט) תבוצע לאחר הגשת תכנית מפורטת, המלווה בתסקיר השפעה על הסביבה, לאישור משרד הביטחון והמשרד להגנת הסביבה, הכוללת הערכת סיכונים וחישוב רמות הקרינה הצפויה מהמתקן.
4. ספק, המתכוון לבנות מבנים אשר ימוקמו בסמוך לתחנות השנאה, יגיש לאישור משרד הביטחון והמשרד להגנת הסביבה תכנית לביצוע הערכת סיכונים, מדידות וחישוב רמות הקרינה הצפויה במבנים.

7.2 מניעת קרינה ממתקני שידור אלחוטיים

1. פריסת אנטנות סלולריות באתר תיעשה לפי מדיניות הרשות המקומית, שהאתר שייך אליה, ובהתאם לתכנית שלה, לפריסת אנטנות, באופן המאפשר כיסוי סלולרי מיטבי, תוך חשיפת הציבור למינימום קרינה.
2. תינתן עדיפות ברורה למיקום אנטנות סלולריות בשילוב עם מתקנים הנדסיים.
3. לא תותר הצבת אנטנות סלולריות על הקרקע.

7.3 מניעת קרינה מייננת מראדון (באזורים בעלי פוטנציאל להימצאות גז ראדון)

1. במקומות בהם קיים חשש לחדירת גזי אדמה וראדון לרבות חניונים ושימושים בתת הקרקע , יתבצע איטום מרתף, שאיבת אויר צח מאזורים שאינם מזוהמים, ניטור של

מדינת ישראל משרד הביטחון

- רמות זיהום והפעלת אמצעים אקטיביים להחלפת אויר, הוצאת אויר באזור שאינו גורם למפגע.
2. באזורים ובמבנים שבהם הממוצע השנתי של ריכוז ראדון בחדר, בתנאי מחיה רגילים עולה על רמת הפעולה, על הספק לבצע פעולות להקטנתו.
 3. היה ומתכנן הספק לבנות מבנה המיועד לאכלוס, יגיש תכנית מפורטת לאישור, הכוללת הוראות בדבר שימוש בחומרי בניה להגנה על המבנה מפני חדירת ראדון מהקרקע.

7.4 מניעת סיכון לאירוע מחומרים רדיואקטיביים

1. הספק יפעל בהתאם לתקנות הרוקחים (יסודות רדיואקטיביים ומוצריהם) – התש"ס-1980.
2. חל איסור על שימוש בחומרי בנייה, שאינם מאושרים מבחינת תכולת חומרים רדיואקטיביים.
3. רמת הקרינה בחומרי בנייה תיבדק במעבדה בעלת היתר לפי תקנות הרוקחים מטעם המשרד להגנת הסביבה.

8. תברואה

8.1 מערך שירותים (בתי שימוש)

1. עובדים באתר העבודה יעשו שימוש בבתי השימוש הקיימים באתר.
2. במידה ואין בתי שימוש באתר, הספק יתקין בתי שימוש, שיחוברו לקו ביוב קיים, בתיאום עם הרשות המקומית או למכל איסוף, כאשר, סילוק הביוב יעשה לאתר מורשה בלבד.
3. לחילופין, יעשה הספק שימוש בשירותים כימיים או ביולוגיים.
3. חל איסור לסלק ביוב לבורות ספיגה, לנחלים ולערוצי ניקוז.

8.2 מניעת מטרדים תברואיים (מזיקים)

1. הספק יפעל באופן שלא יגרום למטרדי מזיקים.
2. הספק ידאג לניקוז נאות של שטח אתר העבודה, כמפורט בסעיף 3.2, באופן שימנע יצירת שלוליות מים עומדות ומפגעי יתושים.

מדינת ישראל משרד הביטחון

3. במקרה ונמצאו מזיקים או בתי גידול למזיקים, הספק ינקוט באמצעים לסילוק בתי הגידול ובפעולות להדברת מזיקים.
4. פעולות הדברה באמצעות תכשירי הדברה יבוצעו על ידי מדביר מוסמך מכוח תקנות רישוי עסקים (הדברת מזיקים), התשל"ה - 1975 ובתכשירי הדברה, שאושרו לפי תקנות החומרים המסוכנים (רישום תכשירים להדברת מזיקים לאדם), התשנ"ד - 1994.
5. הספק ישמור העתק של רישום פעולות ההדברה בחתימת המדביר למשך שנתיים לפחות.

9. שמירה על ערכי טבע, נוף ומורשת

1. פעילות הספק באתר העבודה תיעשה באופן ששומר על ערכי טבע, של גאולוגיה, ליתולוגיה, קרקעות, הידרולוגיה, המגוון הביולוגי של צומח וחי, על תוואי, תצורות, וחזות הנוף הטבעיים הקיימים, תוך מזעור הפרתם, על ערכי תרבות ומורשת, כגון, אתרים ארכיאולוגיים, דרכים עתיקות, אתרי התרחשות וזיכרון.
2. מחנה עבודה ארעי לא ימוקם בערוצי ניקוז ונחלים, בדרכי טיול ובשטחים רגישים אחרים.
3. טרם ביצוע העבודה ע"י הספק יערך סקר ויועקו מיני צומח וגאופיטים, יסומנו עצים לשימור ועצים להעתקה ולכריתה באישור הגורמים המוסמכים לכך (פקיד היערות, רטי"ג וקק"ל). ערכי טבע ונוף בגבולות העבודה יגודרו למניעת פגיעה בהם.
4. הספק יאסוף את שכבת הקרקע העליונה ויערום אותה בנפרד, לצורך השימוש בה לשיקום נופי, במידה ויידרש, לאחר ביצוע העבודה.
5. בגמר העבודה ישוקם אתר העבודה, לרבות החזרת הטופוגרפיה, הקרקע, המסלע והנטיעות למצבם המקורי.

10. אנרגיה

- הספק יספק מוצרים בעלי דירוג אנרגטי גבוה, בסימון האנרגיה של מכון התקנים ויעמוד בדרישות פרק אנרגיה של תקן בנייה ירוקה עבור מבנים על עדכוניו מעת לעת.

11. מערכת ניהול סביבתי

1. ספק המפעיל מערכת ניהול סביבתי המזהה ומפחיתה סיכונים לאדם ולסביבה בהתאם לדרישות ת"י ISO 14001, ימסור למשרד הביטחון את מסמכי מערכת הניהול הסביבתי והעתק של התקן עליו היא מבוססת.
2. ספק המעוניין לאמץ תקן איכות סביבה ISO 14001 יכול לפנות למכון התקנים הישראלי או ליועץ המתמחה בניהול סביבתי, על מנת לקבל הדרכה ליישום תהליך

מדינת ישראל
משרד הביטחון

פנים ארגוני להטמעת דרישות התקן עד לשלב של התעדה והסמכה למערכת הניהול
הסביבתי על פי דרישות התקן.

12. הדרכות לעובדים

הספק יקיים הדרכות לעובדיו, ככל הנדרש לשם עמידה בדרישות נספח זה.

תאריך	שם הספק	חותמת החברה	טלפון ופקסימיליה

* בחברות בהן יש יותר ממורשה חתימה אחד נדרשת חתימה של 2 מורשי חתימה

שם החותם	ת.ז.	חתימה	תפקיד

שם החותם	ת.ז.	חתימה	תפקיד

נספח א'

מדינת ישראל
משרד הביטחון

תעודת משלוח להובלת שפכים/קולחים

1. פרטי הספק

שם הספק המפנה: _____ שם החברה: _____

2. מספר ח.פ./עוסק מורשה: _____

כתובת הספק: _____

טלפון: _____

2. פרטי המשלוח

שם הנהג: _____ מס' הרכב: _____

מס' תעודת הזהות של הנהג: _____

סוג השפכים/קולחים (בחר):

_____ שפכים סניטריים (תכולת בור ספיגה ביתי/בור רקב ביתי)

_____ שפכים תעשייתיים, תשטיפים תעשייתיים ונגר עילי מזהם

_____ שפכים שמקורם בניקוי מפרידי שמנים ושומנים אורגניים

_____ תמלחות שאינן מכילות חומר מסוכן או שאריותיו- במכליות ייעודיות בלבד

_____ קולחים

_____ שפכים שמקורם מניקוי מפריד שמן או דלק. - במכליות ייעודיות בלבד

מקור השפכים/קולחים: _____

כמות השפכים/קולחים (ע"פ נפח): _____

יעד פינוי השפכים/קולחים: _____

תאריך ההובלה: _____ שעת היציאה ליעד הפינוי: _____

שם הלקוח: _____ חתימה: _____ חותמת: _____

שם הנהג: _____ חתימתו: _____

שעת הגעה ליעד הסילוק: _____

שם מקבל השפכים: _____ חתימה: _____ חותמת: _____